

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Căminului 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Cu 1-a Aprilie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnărie atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușorare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului „Tribuna“.

Sibiu, 29 Martie st. v.

Ieri am publicat o scurtă dare de seamă despre cele dintâu două ședințe ale noului comitet administrativ al fondurilor grănițesci din Năsăud și astăzi terminăm cu publicarea declarațiunii dlui Lica și soții, prin care acestia protestează în contra noilor dispozițiuni ale guvernului ce vatămă principiile și dispozițiunile stabilite de înșiși fundatorii și sancționate de Maiestatea Sa monarhul.

Nu putem trece deci cu vederea Nămbăta trecută în Năsăud, nu cu atât mai virtuos, cu cât afacerile fraților noștri năsăudeni trebuie să intereseze foarte de aproape pe ori-care Român adevărat și cu durere pentru neamul său.

Cu toate-că noi ne-am fi așteptat la o procedere comună și solidară a tuturor membrilor comitetului față cu măsurile arbitrar ale guvernului unguresc și cu toate-că aveam și destule cuvinte de a ne aștepta la așa ceva, căci membrii aceia sunt toți foști grănițeri ori fii de grănițeri și din experiențele de până acum ar fi putut primi convingerea, că rezervele și considerările nu mai duc la nici un scop, ba din contră aceste sunt tocmai potrivite de a-i strivi, — avem încâtva mângâiere, că tăcerea nu a fost unanimă și s'au făcut încă destui bărbați, care au protestat în contra nedreptăților ce actualii stăpânitori comit față cu grănițerii din fostul district al

Năsăudului și au declarat, că în asemenea condițiuni nu pot să primească încrederea ce au primit-o dela comunele care li-au ales.

Dacă acest protest și această declarațiune nici nu vor avea rezultatul, pe care putea să-l aibă bună-oară un vot unanim, motivarea lor are cel puțin acel rezultat moral, că lumea va avea din nou privilegiu de a se convinge, la ce am ajuns și cât de mari sunt persecuțiunile, pe care trebuie să le îndure preste tot Românii de sub coroana Sfântului Stefan.

Căci am ajuns în adevăr departe, când o corporațiune curat românească trebuie să hotărăască în ședință plenară, care are să fie limba ei de administrațiune, și când cineva, fie acela fõispán sau ce va fi, deschide o adunare românească într-o limbă străină și neînțeleasă de cea mai mare parte a ascultătorilor!

Și departe am ajuns la toată întemplieră, când un fõispán, omul de încredere al guvernului și comisarul regesc pentru comunitatea de avere a unui district întreg, nesocotesc legi pozitive, ba chiar și ordonanțe ministeriale, și dă el însuși cel mai strict ordin, ca în școalele românești să se propună limba maghiară în legătură cu fiecare obiect de învățământ, în toate clasele să se propună mai departe poezii și cântece maghiare și chiar și exercițiile de gimnastică să se facă la comandă maghiară.

Această ordonanță turcească a exmis-o baronul Desideriu Bánffy în calitate de comisar reg. pentru fondurile năsăudene, și ori-și-cine își poate face o închipuire, unde are să ajungă adimâne guvernul cu măsurile lui în contra grănițerilor români, când un organ subaltern al său își permite a-i prigonii și apăsa în felul acesta, fără-ca cei vătămăți în cele mai sfinte drepturi ale lor să-și ridice măcar vocea și să protesteze în contra unor asemenea uneltiri.

Bine ar fi, ca temerile noastre să nu fie întemeiate. Dar' câtă vreme acest sistem afurisit se menține în toate acțiunile guvernului unguresc privitoare la naționalitățile nemaghiare și câtă vreme multora dintre noi le lipsesc cuvenita energie, de a se opune cu toate puterile și mijloacele legale încă de cu bună-vreme încercărilor de violență ale guvernului și organelor sale, — din rău da-vom tot în mai rău.

Căci scopul politicii guvernului unguresc față cu naționalitățile nemaghiare este tocmai acela, de a le înmoia în cel mai curând posibil și de a le face în cele din urmă incapabile de ori-ce rezistență și de ori-ce acțiune națională.

Astăzi spre exemplu membrii comitetului administrativ al fondurilor grănițesci din Năsăud sunt din întemplieră toți români; deoare-ce însă după noul statut ce l'a impus guvernul, aceia se alegea să conducă comunele politice sub conducerea organelor administrative, aceste vor influența tot mai mult, ca în acel comitet să se aleagă nu numai negrișteri, dar' și chiar străini, și astfel deși astăzi s'a decretat limba română drept limbă de administrațiune, mâne poate veni o majoritate străină, care va putea hotărî limba maghiară de limbă de administrațiune a acestei corporațiuni românești.

Și așa stăm și cu celelalte dispozițiuni ale noului statut, ear' asigurările comitetului Bánffy, că prin acest statut guvernul a avut în vedere numai binele năsăudenilor, sunt vorbe, cu care guvernul dlui Tisza își motivează de obicei măsurile ce le ia în scopul desnaționalizării nemaghiarilor.

Astfel stând lucrul, cauza fraților noștri Năsăudeni trebuie mai ales privită de o cauză națională comună și întreaga națiune să-și facă de datorință a o apăra și susține între toate împrejurările.

Aceasta ar fi misiunea întregului partid național și pe aceasta încă ar trebui să o împlinească, dacă, se înțelege, acest partid ar avea un organ, care ar lucra și s'ar interesa preste tot de afacerile naționale.

Acest organ, durere, există numai în idee, și nu putem decât să exclamăm și noi cu raportorul nostru din Năsăud: „La ce am ajuns!“

Contele Andrassy și legea militară.

Este lucru de mirat, căm oameni maturi, bogați în experiență, în pozițiune de a avea vederi largi, sunt totuși atât de fermurici, încât nu sunt în stare a se emancipa de o marotă, product al șovinismului.

Cetitorii au înaintea ochilor un extras dintr'un discurs politic al contelui Iuliu Andrassy, rostit în comisiunea militară a casei magnaților. Discursul rostit asupra proiectului de lege militară din urmă, care, precum e știut, a produs o volbură atât de mare și îndelungată în casa deputaților. Acest discurs este din partea unor diare calificat de aparițiune extraordinară politică. Diare de importanță universală, cum este „*Neue Fr. Presse*“ din Viena, îl îmbrează de un eveniment politic, sub al cărui adăpost dl Tisza, strimtoratul de opozițiune, are să fie scutit de zădăf, și să poată șterge sudorile cauzate de luptele îndelungate și — răcorindu-se — să resufle una bună.

Noi am parcurs „discursul-program“ al renumitului diplomat. Am căutat cu tot adinsul să aflăm punctul arhimedic, prin mijlocirea căruia să se poată ridica din țiștii lumea lănceșită de prejudeciile șovinismului maghiar.

N'am aflat însă nici baremi o alușune cât de palidă, care să ne descopere o lume mai nouă, o lume așa după-cum o cer interesele adevărate ale statului unguresc.

După noi, discursul nu iese din văgășul făcut al șovinismului maghiar. Tot ce face dl conte, ministrul de externe de odinioară din Austro-Ungaria, este că se mulțumesc, că tinerilor maghiari li-s'a făcut înlesnirea de a face examenele de oficer în rezervă, întrucât nu se pot ajuta cu limba nemțească, în limba statului, adică în cea maghiară. Va să dăcă, el nu cere armată națională, însă de altă parte este satisfăcut, că tinerilor din minoritatea locuitorilor țării li-s'a creat un privilegiu sub un pretext politic de o legitimitate greșită.

Poate-că unde noi nu sîntem inițiat în arcanalele unei diplomații mai adânci și nu sîntem în stare a înțelege ideile politice ale dlui conte, discursul domniei sale nu ne face altă impresiune decât ca-și-când din depărtare am auzi sunetele muzicii dela capela militară, cu care domnia-sa era să cucerească oare-când Bosnia și Erțegovina.

Este adevărat, că dl conte a combătut ideea apărută în casa deputaților de stânga extremă, despre o armată separată maghiară. În regulat Ungariei însă atâta nu este deajuns. Pentru bărbați, care au pretențiunea de a trece în patrie și afară de patrie de bărbați de stat, mai trebuie ceva. Mai ales dacă vine vorba, după-cum a venit în discursul din cestiune, despre momente din viața regatului, care privesc pe toți cetățenii statului deopotrivă.

Nici într'un ram al vieții regatului adimne interesele nu sînt atât de generalizate ca într'al serviciului în armată. Vieța statelor moderne a transformat puterea armată din soldați, oameni plățiți cu soldă, cum erau până de curând, în popoare înarmate. Numai inapținutudinea scutesc de serviciu în armată. Lipsind aceasta, toți bărbații sînt obligați a purta arme și a servi în armată.

Poate așadar un bărbat cu pretențiunea de a trece de bărbat de stat, ca într'un discurs politic, când vorbesc de puterea armată să aibă în vedere numai pe purtătorii de arme din naționalitatea sa?

Naționalitatea nemaghiare în debaterile cele lungi de preste două luni în casa deputaților Ungariei n'au fost numai ignorate, dar' și batjocorite. Li-

s'a luat un drept: *limba maternă* pentru candidații de oficeri în rezervă, care drept guvernul unguresc era aplicat să-l acoarde.

Corpul mator și moderator, casa magnaților, ar fi așteptat omul să vină să repareze ceea-ce a stricat celalalt corp legislativ.

Corpul mator și moderator, casa magnaților din Ungaria, este adevărat că n'a apucat să se pronunțe încă. Însă în comisiunea întrunită a casei magnaților a vorbit și unul dintre cei mai fruntași și mai cu trecere între politici maghiari, adică dl conte Andrassy. Din tot „celebrul“ seu discurs însă nu se simte nimica ce ar sēmăna cu aceea, că casa magnaților are să îndrepte ce a stricat casa deputaților.

Și contele Andrassy numai pe Maghiari și pe fiii acestora îi are în vedere. Numai de ei este îngrijat și numai despre dînșii este încredințat și liniștit, că li-s'a asigurat ceea-ce în împregiurările actuale li-se poate asigura, ca mai cu înlesnire să poată ajunge oficeri în rezervă.

Nu ne îndoiim, din prudență se va fi ferit domnul conte de da-că cea delicată, care trebuia atinsă, dacă ieșea de pe terenul mărginit al rasei cărei aparține. Anume se va fi ferit, că să nu se atingă de cestiunea naționalităților.

Și tocmai în feritul acesta găsim noi absurdul pretențiilor bărbați de stat maghiari.

Poate-se prin ignorare cassa ceva din lumea aceasta?

Naționalitățile există în Ungaria și în număr prevalent față cu Maghiarii. Ignorându-le, li-se face o nedreptate. Prin nedreptate nu se pot cassa din lume.

Sînt însă chiar și prin nedreptate tractate indirect. Și apoi indirect sau direct, dacă e cineva tractat, este recunoscut că există. Tot așa și cestiunea care îl reprezintă.

Un bărbat cu experiențele contelui Andrassy, cu vederile largi politice, pe care ar trebui să le aibă, și cu pozițiunea sa socială, ar trebui să țină la distanță dela sine și umbra, că și el este intimidat de șovinismul conaționalilor sei.

Se ferește cancelarul Bismarck de socialism?

Nu! Din contră el dăce, că în mașina statului, ca să meargă lin și să nu scărțâie, trebuie câte o picătură de socialism.

De ce dl conte nu înitează în cestiunea naționalităților pe colegul său de odinioară? Pentru-ce nu spune la ocaziuni binevenite conaționalilor sei, că trebuie să aibă în vedere în toată vremea

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Și de e și.....

De

Ioan Popovici.

Și de e și se nu te vîd,
Un cîas ori o minută,
Mă doare nu știu cum și cred
Pe veci că-mi ești perdată!

Ear' când te vîd, când te desmerd,
Cu drag privind la tine,
Mă doare, ca se nu te perd,
Mă tem că fugi de mine!

Din estetica lui H. Taine.

1.

Despre Chaucer*). Limba se formase; se făcuse loc pentru un scriitor invențios, original, care a cunoscut o lume întreagă, dar' mai ales lumea cavalerescă și curțile strălucite. A murit la 1400, după-ce a trăit tot în afaceri politice, călătorii, războaie și la curte. Ce n'au vădut ochii acestui poet!

2.

Două idei au răpit evul mediu din cadrul barbariei brutale: una religioasă a pro-

pus catedralele gigantice și a trimis la Palestina o parte din poporațiune; alta lumească a clădit castelele feudale și a ținut în arme pe pămîntul lor pe cei curagioși. Una a produs pe eroii aventurieri, cealaltă pe călugărul mistic. Una e credința în Dumnezeu, cealaltă este credința în tine însuși. Amîndouă au degenerat, una a potențat independența până la revoltă, cealaltă au ridicat religiozitatea până la entuziasm. Una a scos pe om din viața cetățenească, cealaltă din viața naturală; una a disolvat societatea introducînd neorîndueala, alta a încurcat rațiunea. Cavalerismul — hoția și devotamentul — sclăvia au trebuit moderate. Ele se obosiră și monotonia obiceiurilor și pornirile lumesci începură a răsări, a înflori. Pe nesimțite elementul serios dispăre și din artă și din scrieri. Arhitectura se face sclavă fantasiei, nu bisericii, ea se silește să semene cu o mireasă împodobită, și decorul de operă nu se potrivește cu lăntimentul creștinesc. Așa se distragă și literatură. Aici avem versuri lucii, povestiri de haz; sentimentul adevărat nu e din belșug, nu te îndeamnă la producție. Și Chaucer povestesc să te întrefînă cu „povestiri frumoase“, despre ce? Despre amor.

3.

Amorul și este un obiect plăcut să-ți treci cu el serile lungi. Chaucer traduce-mă înțeu marele magazin de galanterii, numit

„Rosa“. Romanul acesta e tare de petrecere. Descrierile sînt variate, bine colorate în tot felul. Simți ce este: a apărut un rău necunoscut în epoce serioase: uritul. Să-l combată ai lipsă de noutăți strălucite, frapante. Povestirile curg ca un pârâu fără unde pe nășip luciu, luminat îmi — colo de soare. Persoanele vorbesc prea mult, dar' bine. E conversație. O atenție deosebită se dă descrierilor ce auresc întregul. Povestirile aceste ies din obiceiul timpului, în care începe a se desvolta o viață socială mai superioară; povestile de stradă și cabinete sînt aduse și în cărți. Ale lui Chaucer sînt ca podoabele unui atelier de juvelier, găsești diamante lungă sticla comună. Tot ce a produs istoria și fantasia de trei veacuri, se găsește la el arangiat așa, de n'ai ce cere mai mult, nici să fii cel mai lacom duch după noutăți. El dă și mai mult; curiositatea epidemică vrea să o mulțumească cu fantasii și visuri. Și poezia acestor vremuri este ca arhitectura, mai multă podoabă decât soliditate. N'are simbură, ea e pentru ochi, coloare, dar' coloare pompoasă, mândră. E o fantasmagorie, ți-ai petrecut cu ea, și știind că e numai fantasmagorie, ți-ai ajuns scopul. Prelungă aceste excese rafinate era o patimă, iubirea, care cuprîndea toate exagerările. Chaucer explică și arta iubirii, explică legile și statutele ei, își numește dama sa „scumpă romoniță“, descrie iubirea în tot felul. Iubirea e cavale-

rească, încordată, dar' gingașă ca în evul mediu, are une-ori vorbe atât de gingașe și adevărate, cum rare-ori s'au mai auzit de atunci. Sînt nise „ramuri poetice“ ce vegetează în ciuda brutalei nesciințe și pompoaselor parade. Ca și la Petrarca, iubirea aduce și aici poezia la delicatețe foarte alese, se ridică une-ori până la esprit și pointe spirituale. Dar' Petrarca e și grațios, neted, semisatiric, sensual vesel, ceva flecăz, ca Francezii. Chaucer e mai mult Francez decât Italian, și Francezul nu face patimă din iubire, este o veselă petrecere. Chaucer are și această trăsătură prelungă sentimentalism. E vesel, dar' este și ironic câte-odată, așa malițios, dar' ușurel. „Dă Doamne, să nu dăm nici-odată de vre-o nenorocire mai mare“, dăce Troilus iubindu-și iubita. Iubirea satisfăcută, nu cea platonice, este supremul bine, e merit chiar. Așa vorbiseră și damele: Cui îți place nu-ți poți refușă nimic. Stricteța năravurilor lipsesc în acest veac.

4.

Chaucer e și mai vesel. Cam bombastic la poveste, dar' curgător, zimbitor. Nevasta din Balh, care avusese cinci bărbați, e povestită îndrăsnit, obraznic, fleacăz. Ea mulțumesc lui Dumnezeu, că i-a făcut parte de cinci bărbați, și pe al șeselea 444r primi bine: Ea explică căsătoria medicinală, el Sganarelle la Molière. La aceasta satiră el mai adaugă și satira călugărilor, care cunosc

bine de tot birturile vesele și sciu storce bani cu gurițele sprintene. Oamenii vreau să riță, soții înșelați, răfuelele de cărcimă, bățile, hoțiile și alte întemplieri dau privilegiu deajuns.

5.

Chaucer e romantic și vesel, dar' este așa în felul său. El observă caractere, ceva ne mai auzit în vremile acele, el vrea să creeze oameni vii. E un element bărbătesc, care se arată în același timp și în artă, la Van Eyk este dorul de știință și priceperea adevărului, care dau artei perfecție. În Chaucer și Van Eyk sînt persoanele reale, înțeu-oară sînt aici de așa. Ele rămân în memorie ca și creațiile lui Shakespeare ori Rubens. Figurile ce vor povesti ca la Bocaccio sînt descrise mai înțeu, cu temperamental lor, fisionomie, portul, vorba, obiceiurile, trecutul lor. Crede că aici este simbul romanului de moravuri de astăzi. Chaucer nu-și petrece numai, era reflexiei s'a început și cu ea o artă mai superioară, el studiază, începe a cugeta; povestirile se critică, se scot învățături din ele. Poezia nu mai este un simplu alai, ci un tablou cu toate părțile bine combinate. „Ensemble!“ Vorbă de mare importanță. După-cum îngrijesc de ensemble-ori-le-calci în stadiul maturității ori rămănea pe treapta copi

*) Vezi Nr. 68 al „Tribunei“.

ceștiunea naționalităților, fiindcă aceste există și încă în mare număr în regatul Ungariei. Și nu există de ieri sau de alaltăieri, ci din capul locului, decând s'a înființat regatul unguresc. Altfel regelui Stefan nu-i plesnia prin minte frasa istorică: *Regnum unius linguae imbecille et fragile*.

Bismarck nu se ferece de socialism, pentru-că el, cum a ținut Francezul, are: „vil Kopp und wenig Aar“, ear' dl comite încungiuță cu sfială ceștiunea naționalităților, dar' pentru-că are cum a ținut tot Francezul: „viel Aar und wenig Kopp“.

Din vorbirea contelui Andrassy.

În comisiunea pentru legea militară a casei magnaților a ținut contele Iuliu Andrassy Vineria trecută o vorbire, care a atras asupra sa atențiunea tuturor cercurilor politice. Extragem și noi dintr'nsa ceea-ce este mai important:

Casa magnaților n'are obiceiul de a reflecta, prin ce faze au trecut proiectele de legi în casa deputaților, dar' în cazul de față proiectul militar nu se poate despărți de trecutul seu. Doi paragrafi au produs desbateri vehemente în casa deputaților. §-ul. 14 nu l'ar fi primit în redacțiunea originală. Nu pentru-că s'ar fi temut, că este după acel §. vre-un gând ascuns, căci vorbitorul individual s'ar fi mulțumit cu declarațiunile generalului, ci pentru-că el voese, ca să fie mulțumiți și aceia, care priviau în textul §-lui o stîrbire a constituției. Afară de aceea n'ar fi fost imposibil, ca după 10 ani acest §. să producă vre-un conflict între Coroană și națiune, ear' casa magnaților are datoria principală, de a evita asemenea conflicte.

Celalalt §. a fost combătut din punct de vedere limbistic și militar. Pe vorbitorul l'au liniștit pe deplin declarațiunile ministrului de honveđi făcute în această privință, precum și rezoluțiunea luată în casa deputaților. Nici acest §. nu l'ar fi primit vorbitorul bucuros în redacțiunea lui originală, căci el ar fi fost prea îngreunător pentru tinerimea care nu cunoaște limba germană. Dar' declarațiunile ministrului de honveđi, că se vor reduce obiectele de instrucțiune ale voluntarilor și că limba germană se va pretinde numai în măsura indispensabilă pentru serviciu, îl mulțumesc.

Nu înțelege însă, cum de acest §. mai inspiră și acum îngrijiri, sub cuvânt că limba germană din armată deosebește națiunea și cultura maghiară. El nu este de părere, că ar fi păgubitor pentru o națiune, când ea este silită afară de limba proprie să învețe și altă limbă, ci din contră aceasta este un avantaj. Perderile politice și militare ale Francezilor au fost cauzate în mare parte prin aceea, că ei nu cunosc decât limba lor și prin urmare nu cunosc alte popoare.

Între cele 100 milioane de locuitori ai Rusiei nu este nici-un singur om cult, care să nu vorbească vre-o limbă străină. Acela, care cunoaște și modul de gândire al altor popoare, nu numai că nu strică, ci însoleşce chiar culturile poporului seu, căci el vede și știe mai multe și este în poziția, de a folosi spre binele națiunii sale particularitățile și modul de gândire al altora.

Nu este nici dejositor pentru națiune, că limba de serviciu în armată este cea germană. Și oamenii cei mai extremi trebuie să conceedă, că în treburile apărării comune trebuie să existe un idiom mijlocitor. Ear' acesta nu poate fi altul, decât cel german, pe

care îl cunosc și îl învață mai mulți. Fiindcă așadară cultura națională câștigă din cunoștința unei limbi străine și fiindcă trebuie să fie limba germană limba mijlocitoare în armată, vorbitorul primește liniștit §-ul. așa cum a fost votat în casa deputaților.

El înțelege însă, că pe aceia, care nu voese să știe de sistemul de apărare comună, ci voese armată de sine stătătoare, nu-i mulțumesc nici §-ul, nici rezoluțiunea luată, nici declarațiunile ministrului de honveđi.

Armata de astăzi s'a născut din conlucrarea unor curente opuse. Unul este acela, care dorește o armată unitară austriacă, celalalt care dorește o armată de sine stătătoare ungurească.

Francia a realizat mai înainte ideea „națiunii înarmate“, ear' Germania a perfecționat apoi această idee. La noi ea n'a putut fi introdusă până după tranșacțiunea dela 1867. La 1866 armata austriacă de sistemul vechiu s'a luptat față cu „națiunea înarmată“ germană. Astăzi însă, când soldații servesc numai câte trei, respective câte un an, când armata are mii de ofițeri, care nu sînt soldați de profesie, nu se mai poate pretinde, ca soldatul să-și lase sentimentele și patriotismul seu acasă. Astăzi armata este numai cadrul poporului capabil de arme și într'nsa sentimentele naționale nu pot fi privite ca ceva incompatibil cu interesele ei. Armata comună nu este ceva străin, ci paza și proprietatea monarhiei. Armata comună n'are nici motive, nici mijloace de a germaniza, căci în trei ani de zile nu se poate desnaționaliza cineva, nici nu se poate desbrăca de patriotismul seu, aceasta nu este nici posibil, nici necesar.

Pentru armata austro-ungară, în vederea pozițiilor geografice a monarhiei este chiar avantajos, că sînt diferite naționalități în armată, care au diferite calități potrivite cu cerințele diferitelor arme. Astfel în Ungaria este cavaleria cea mai bună, ear' în Tirol și Carintia sînt cei mai buni pușcași. Vorbitorul știe din convingere personală, că supremul beliduce urmărește în armată numai două scopuri: a o feri de orice tendințe de desnaționalizare și a da monarhiei buni soldați.

Prin armata comună nu este periclitat nici dualismul, ci din contră ea este o parte constituantă a lui, este expresiunea lui cea mai puternică și mai impunătoare.

Altceam să lucrul cu armata ungurească de sine stătătoare. Legislativa a hotărât acum douăzeci de ani pentru armata comună. Dar' cu toate aceste se propagă ideea, că tinerii maghiari nu pot intra în această armată decât siliți de lege, căci a intra ca soldați de profesie ar fi aproape tradare de patrie. Se dice, că armata ungurească nu se poate înființa odată, ci numai pe încetul, pe rînd. Dacă ideea armatei de sine stătătoare ar corespunde intereselor Ungariei, atunci vorbitorul ar fi de părere, că ar trebui numai decît lucrat pentru realizarea ei, căci în fine toate își gata vînta, chiar și pacea, și fiecare ți ne apropie mai mult de război, și prin urmare nu este timp de pierdut. Dar' fiindcă el crede, că armata de sine stătătoare nu este în interesul Ungariei și al monarhiei, el este de părere, că trebuie luată dela ordinea zilei.

După aceste contele Andrassy expune, că aceia, care au făcut tranșacțiunea și prin urmare și armata comună, între care Francisc Deák, n'au făcut ceva provisor, ci permanent pentru toate timpurile, și nu este adevărat, că și Deák ar fi făcut din armata de sine stătătoare numai ceștiune de timp.

Spune mai departe, că între împregiurările de astăzi nici-un stat nu se poate res-

ține numai la apărarea sa proprie, și aceasta cu atât mai puțin o pot face statele monarhice austro-ungare. Astăzi fiecare stat numai întru-atîta își poate garanta pacea proprie, întru-atîta poate garanta pacea europeană. Apărarea numai în lăuntrul frontierelor nu mai este astăzi de ajuns, ear' pentru întreaga sferă a intereselor ce sînt de apărut nu ar fi suficientă nici armata unui stat mai mare decât Ungaria. De aceea apărarea comună este o necesitate pentru monarhia austro-ungară.

În sfîrșit contele Andrassy arată pe larg, că armata de sine stătătoare ar fi cu mult mai costisitoare ca cea comună, dar' n'ar aduce nici pe departe folosul acesteia, n'ar garanta Ungariei siguranța și puterea de care se bucură astăzi și n'ar putea fi considerată nici de aliații nostri ca un factor de egală valoare cu armata comună austro-ungară.

Toate aceste vorbitorul le-a amintit nu pentru-că s'ar teme, că legislativa va introduce armata de sine stătătoare, ci pentru-că — după el — este o greșală fără sens, că prin ideea aruncată fără preungetare despre armata ungurească și prin frică nemotivată de germanizare se rețin tinerii maghiari de a intra în armată ca ofițeri de profesie, precând la funcțiunile cele mai slabe civile se îmbuldesc tinerii în număr mare.

Contele Andrassy și-a încheiat vorbirea astfel: „Astăzi toate puterile sistemului de apărare sînt întrunite sub comanda Monarhului comun. Și eu sînt convins că, — presupunînd o conducere corespunzătoare, — și noi putem dice fără șovinism și lăudăroșie ce a ținut marele cancelar al imperiului german aliat: „Și monarhia austro-ungară nu se teme de nimenea afară de Dumnezeu, ear' de acesta n'are să se teamă monarhia, care nu poftese avere străină, ci vrea să-și apere numai pe a ei. A abandona acest sistem între împregiurările de astăzi sau a nu-l sprîgîni din toate puterile, ci în locul lui a experimenta cu o idee absurdă și politicesc și milităresc, ar fi o greșală neiertată.“

Fondurile grănițeresci din Nasăud.

Declarațiunea avocatului Lica și conșoții.

(Urmare și fine.)

3. Regretăm că, precum ne-am convins, dispozițiunile din acest statut în principiu și în formă nu se unesc cu determinațiunile documentului fundațional de dto 18 August 1865, ci din contră cea mai mare parte a acelor dispozițiuni sînt diametral opuse cu determinațiunile literelor fundaționale aprobate de Maiestatea Sa în întreg cuprinsul lor, așa încît *velles nolle* sîntem nevoiți a crede, că acest statut în mare parte numai după nume este statut, precând în faptă se face încercarea, de a-l institui ca document de fundațiune, și aceasta cu intențiune de a paraliza determinațiunile literelor fundaționale de dto 18 August 1865 și de a face iluzorie expresia voință a fondatorilor, deci dar' pentru de a scoate cu totul din validitate actele subscrise de fondatori, prin care s'a instituit corporațiunea fondurilor, a acestui instituit menit pentru cultura cetățenilor statului și instituit cu mari jertfe și cu mare abnegațiune de sine din partea fostei populațiuni grănițeresci.

4. Spre ilustrarea și documentarea aserțiunilor noastre din punctul precedent, ne permitem cu tot respectul a trage o paralelă între dispozițiunile statutelor impuse și între determinațiunile documentului fundațional de dto 18 August 1865 subscrise de fondatori, și anume:

a) Preaînaltul rescript de dto 21 Ianuarie 1851 recunoaște, că fondul odinioară numit de montu, acum de stipendii, este exclusivă proprietate a fostilor grănițeri din regimentul al II-lea românesc de grăniță, fiind acela instituit din averea lor proprie privată; fostii grănițeri, în declarațiunea lor de dto 13 Martie 1851, dată cu ocaziunea desfacerii grăniței, au donat și determinat acel fond pentru stipendii, pe care să le tragă numai fiii și descendenții grănițerilor, care vor studia la institute mai înalte; această declarațiune s'a aprobat prin Preaînaltul bilet de mână al Maiestății Sale de dto 27 August 1861, și cu privire la fondul de stipendii în înțelesul acelei declarațiuni sînt susceptibile și determinațiunile respective în literelor fundaționale de dto 18 August 1865, prelîngă toate aceste statutul nou impus dispune, ca fondul acela să fie administrat, — nu prin fostii grănițeri ca proprietari și fondatori, ci prin comunele actuale politice, membrii comitetului să fie aleși prin reprezentanțele comunale politice; dispune mai departe, ca venitul aceluia fond să-l tragă nu numai grănițerii, respective fiii și descendenții lor, ci toate veniturile de prin Galizia, Rusia, România, Boemia etc., care s'au așezat în comunele grănițeresci dela desfacerea grăniței încoace.

b) Literelor fundaționale de dto 18 August 1865 aprobate, — după cum s'a demonstrat mai sus, — de Maiestatea Sa în întreg cuprinsul lor, dispun aperte, ca școalele

și institutele de învățămînt și cultură ce se vor întreține din fondul central să fie institute confesionale, precând statutul impus nu numai că nu voese a ști de aceasta, dar' chiar numele usat dealtmintrelea până acum nici că-l suferă, dănd amintitelor institute numirea ne mai practică până aci de: „Institute fundaționale“.

c) Amintitul document fundațional dispune aperte, ca venitele, nu numai ale fondului de stipendii, ci și ale celui central, în special încît privește beneficiile convicțiului să le tragă numai fostii grănițeri, fiii și descendenții acestora; precând statutul impus dispune, ca afară de cei îndreptățiți să aibă parte la fonduri toți străinii și veneticii, care s'au așezat prin comunele foste grănițere dela desfacerea grăniței încoace.

d) Literelor fundaționale aprobate de Maiestatea Sa dispun aperte, ca averea fondurilor să se administreze prin un comitet ales numai de fostii grănițeri, ear' înaltul regim deoparte și veneratul ordinarier gr.-cat. din Gherla de altă parte se exerceze numai suprainspecțiunea asupra acestei administrări; precând în virtutea statutului impus, acest comitet este compus din membri aleși prin reprezentanțele comunelor politice sub conducerea și influența funcționarilor administrativi și din membri denușiți de dreptul prin înaltul regim, deci dar' înaltul regim, în virtutea acestui statut, prin denumirea acestor membri nu se mărginește numai la suprainspecțiune, ci se amestecă de dreptul în administrațiune. Mai departe alegerea președintelui comitetului se face în statut dependentă dela aprobarea regimului, cu alte cuvinte: pe președinte îl numesc regimul, ear' ordinarierul episcopesc îi concede numai un vot în comisiunea administrativă, care concesiune dealtmintrelea încă este o amestecare în administrațiunea fondurilor, precând și acestui ordinarier i-se compete numai suprainspecțiunea.

e) În documentul fundațional există principialmente și eminentemente determinațiunea, că fondurile școlare și de stipendii constituiesc o avere nedespărțitoare și neînstrăinătoare și că această avere este proprietatea fondatorilor grănițeri din cele 44 comune ce s'au ținut de regimentul al II-lea român de grăniță, precând prin statutul impus averea fondurilor se decretează de avere comună a tuturor locuitorilor din comunele politice, fără privire la aceea, că sînt aceia grănițeri sau nu, și că tras-au aceia până acum ceva din venitele aceluia fond sau nu?

Această dispozițiune a statutului creează un caz de precedență pentru introducerea unor principii comunice cu privire la averea privaților sau a corporațiilor, căci prin un statut de administrare se ia fără proces, fără sentență, fără judecată, averea privată a unei clase de cetățeni și se dă și altora, care până acum nici nu au avut-o, dar' nici că o au pretins.

5. Abstrăgînd dela toate aceste, ori-ce conclud se va aduce prin comitet sau prin comisiunea ce se va alege prin acest comitet, în virtutea statutului impus, fie acel conclud corespunzător statutului sau nu, nu se poate executa înainte de a fi aprobat de înaltul regim și respective de organele sale; în urma acestei dispozițiuni a statutului atât comitetul, cât și comisiunea aleasă prin el devin un *pietis masculus*, drepturile și activitatea lor sînt reduse la nul, ear' înaltul regim și organele sale, în special comitele suprem al comitatului Bistrița-Năsăud, dispun despre administrarea averii fondurilor după plac, dar' în virtutea cestiionatului statut este o continuare a comisariatului regesc de până acum sau o copie autentică a celui.

Din cele expuse până aci se vede, că prin un statut, al cărui scop nu poate fi altul, decât regularea administrării averii fondurilor prin el, în locul acestei regulări s'a atacat dreptul de proprietate al fondatorilor, s'au clătinat din fundament determinațiunile documentului fundațional d. d. 18 August 1865, subscrise de fondatori și aprobat Preaînalt de Maiestatea Sa, și s'a alterat expresia voință a fondatorilor.

Deci dar': sîntem departe de a ne împotrivi în genere dispozițiunilor înaltului regim, și cu atât mai puțin dispozițiunilor din statutul amintit, căruia precum ni-se referă, Maiestatea Sa asemenea s'a îndurat Preaînalt a-i da și la acesta Preaînaltă aprobare, dar' este în contra convingerii noastre, ca față cu situațiunea ce ni-s'a creat să ne facem însine executorii atăror dispozițiuni, care, după-cum am ținut și probat mai sus, iau din mână fondurilor dreptul de administrare, iau averea lor proprie și o dau altora, care nu au contribuit cu nimic la ea, răstoarnă principiile fundamentale ale documentului de donațiune și în genere lucră în contra expresiei voințe a fondatorilor.

Deci prin aceasta — față cu astfel de dispozițiuni cu tot respectul ridicînd protest, ne luăm voe a ne da cu atîta mai tare demisiunea noastră din comitet, cu cât după modesta noastră părere, sîntem și aleși de atari corporațiuni, cărora în virtutea docu-

mentului fundațional d. d. 18 August 1865 dreptul de alegere nu li-se compete.

Ne rugăm dar' cu toată reverența, ca această declarațiune a noastră să se aclede protocolului scris depre ședința de astăzi a comitetului și să iee notiță oficială despre ea.

Năsăud, în 6 Aprilie 1889.

Dănilă Lica m. p., adv.; Gavril Manu m. p., adv.; Atanasie Usieriu m. p., proprietar; Ilie Cincia m. p., proprietar; Simeon Monda m. p., protopresbiter gr.-or.; Basiliu Terente m. p., proprietar; Chiril Deacu m. p., preot gr.-cat.; Ieronim Zlăvoacă m. p., preot gr.-cat.; Ilie Posmosian m. p., preot gr.-cat.; Pamfilii Grapini m. p., preot gr.-cat.; Dănilă Șutu m. p., proprietar; Istrate Suciu m. p., proprietar.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarhul a primit ieri în audiență generală. După dejun Maiestatea Sa cu Archiducele Francisc Salvator au făcut o preumblare până în dumbrava orașului, Maiestatea Sa Împărăteasa Regină Elisabeta, decând s'a domolit frigul, face preumblări regulate în toată ziua prin grădina palatului. Însoțitorul Ei este pe tot local profesorul de limba grecească Dr. Thermoianis.

Venitele statului în cele dintîi două luni ale anului 1889 au fost cu mult mai favorabile decît în același period al anului trecut. Bilanțul acestor luni, cu toate-că s'au acoperit din aceste venituri câteva datorii însumate din anul 1888, a fost aproape cu 3 milioane fl. mai favorabil ca în Ianuarie—Februarie a. t. Cele mai mari venituri sînt cele ale dării de consum.

Exercițiul de tir. Trupele de infanterie ale garnizoanei din Sibiu vor face exercițiul de tir în 14 l. c., apoi în 4 și 13 Maiu, aproape de Turnișor lungă „Dumbrava mică“.

O nouă linie ferată vicinală. „Közérdek“ află, că s'a constituit o societate, care are de gând să construească o linie ferată vicinală între Alba-Iulia și Zlatna.

Viriliștii români din comitatul Hunedoarei pe anul 1889 sînt următorii: Avram Tincu cu 913 fl. 77 cr.; Dr. Ioan Mihu cu 874 fl. 23 cr.; Dr. Lazar Petco cu 582 fl. 38 cr.; Georgiu Nicoadă cu 545 fl. 20 cr.; I. Papiu cu 442 fl. 93 cr.; Ioan Mihu cu 410 fl. 49 cr.; Ioan Șerban al lui Adam cu 406 fl. 16 cr.; Georgiu Moldovan cu 388 fl. 53 cr.; Nicodin Ardelean cu 353 fl. 53 cr.; Teodor Doboi cu 302 fl. 39 cr.; Francisc Brașovan cu 293 fl. 71 cr.; Bucur Popoviciu cu 269 fl. 52 cr.; Alexandru Dima al Evuți cu 265 fl. 88 cr.; Ștefan Șelar cu 254 fl. 73 cr.; Avram Pop al lui Tovie cu 245 fl. 81 cr.; Vasile Coloja cu 243 fl. 35 cr.; Simeon Corvin cu 234 fl. 18 cr.; Alexiu Olariu cu 223 fl. 20 cr.; Georgiu Herbai cu 212 fl. 40 cr.; Avram Brăndușa cu 208 fl. 16 cr.; Francisc Hosszu Longin cu 194 fl. 73 cr.; Ioan Baicu cu 188 fl. 97 cr.; Marcu Todosi cu 164 fl. 64 cr.; Antonie Todor cu 162 fl.; Ioan Cămpăan cu 155 fl. 94 cr.; Dimitrie Moldovan cu 152 fl. 95 cr.; Nicolae Furduiu cu 137 fl. 43 cr.; Sebastian Procopiu cu 142 fl. 68 cr.; Ioan Botean cu 138 fl. 88 cr.; Avram Serafim cu 138 fl. 32 cr.; George Moldovan cu 137 fl. 87 cr.; Petru Popoviciu cu 135 fl. 87 cr.; Mihail Rimbaș cu 133 fl. 30 cr.; Nicolae Dubles cu 131 fl. 91½ cr.; Georgiu Baciu cu 131 fl. 76 cr.; Petru Popoviciu cu 128 fl. 40 cr.; Nicolae Barabanț cu 123 fl. 55 cr.; Ioan Șuiaga cu 122 fl. 95 cr.; Vi zante Afin cu 122 fl. 41 cr. De toți sînt 254 viriliști, între care 39 de naționalitate română, ceilalți aproape jumătate sînt maghiari- noi tăiați împregiur.

Telefon între Cluj și Gilău. Între comuna Gilău și orașul Cluj se va înființa, după-cum spun diarele clujene, o linie telefonică.

Papa către episcopul Strossmayer. La începutul lunii trecute episcopul din Diakovar a trimis Papei un exemplar al epistolei sale pastorale cu o scrisoare către Pontefice. Exemplarul era legat luxos. Ponteficele prin secretarul seu a mulțumit episcopului Strossmayer într-o epistolă, în care se dice între altele: „Papa se roagă lui Dumnezeu, ca să-ți dea o viață lungă și o sănătate deplină, năsuințele tale pentru bunăstarea bisericii să se împlinească și toate popoarele bravei tale națiuni să se învrednicească a se reînnoie la unitatea bisericii tale.“

Conferența dlui Urechie la Ateneul român. Duminecă seara, — după-cum aflăm în diarele din România, — V. A. Urechie a ținut conferența anunțată: „Despre conștiința latină a Românilor“. Multă lume venise să asculte pe istoricul nostru. Regele și regina au venit să asiste la ovațiunea pregătită dlui Esarcu, neobositul luptător pentru ridicarea Ateneului român. Pe estradă se afla un bust acoperit, era bustul dlui Esarcu. Dl. Urechie, după-ce arată în câteva cuvinte meritele acestui bărbat, care are drept la recunoștința întregii națiuni, dă cetire unui act semnat de regele și regina și de membrii Ateneului, act prin care se aduce mulțumiri președintelui Ateneului și care e înmanat dlui Esarcu, al cărui bust se și descopere în momentul când d-sa apare la tribună. Aplause prelungite confirmă și aprobă acest act ceremonial al mem-

lăriei. Până acum nime nu l'a realizat. Au cântat toți cum îi îndemna firea. Chaucer s'a ridicat mai sus; el știe face opere artistice, care se întrec pe cele naturale. El se apropie de gradul, la care omul își face o idee despre adevăr și viață; el se apropie de hotarul cugetării independente și al invenției productive. Se înțelege, până la treapta poetilor elisabetini nu s'a putut ridica, a stăpînit în vestibul templului lor, ușa templului a deschis-o numai pe jumătate. El trece peste granița evului mediu, dar' numai cu un picior; așteaptă observator, mîne e troubadour. De ce a rămas așa? El se simte bine cîntă vreme face versuri, prosa îl împedecă; fantasia lui e liberă, mintea-i în lanțuri. Știința școlastică, citatele latine, autoritatea lui Aristoteles și a sfinților părinți se apasă greu. Acesta vorbește din el, îndată-ce el începe a rezona. În dragoste și satiră are experiențe și creează singur; în morală și filosofie repetă pe alții. Filosofia școlastică a secat rădăcinile hrănitoare ale producției.

6. O filosofie stă la spatele fiecărei literaturi. Fiecare operă de artă se bazează pe o idee despre viață și natură; conștiința ori inconștii, poetul o exprimă prin ce creează, prin figurile sale. La Homer regăsim viața păgânismului eroic, la Dante pe a catolicismului neliniștit, exaltat. Așa pretindem. Litera-

tura se naște, crește, cade cu ideea fundamentală deopotrivă. Când ea lipsesc, spiritele tac ori fleacăresc. Veacul XII. te pune în uimire prin avîntul spiritelor. La Oxford sînt 30.000 de studenți. Și totuși în 300 de ani nici o idee nouă nu înfloșcește. De ce? Credințele sînt fixate. Ei explică numai. Ce se țieci apoi de ceștiuni ca aceste: De ce nu sînt cei trei membri ai sfîntei trinități la un loc luăți mai mari decît o persoană? Poate cel Dumnezeu mai multe decît câte știe? Poate Dumnezeu face să nu existe un corp în nici un loc, dacă corpul și locul nu sînt nimicite? Este imposibilitatea de a fi zemislit o calitate a primei persoane din Sfînta Treime? E prostie, e culmea idiotismului omenes, cînd Sf. Thoma cercetează, de a fost animal adevărat porumbul, în a cărui făptură s'a arătat Duchul Sfînt, ori dacă în starea vinovăției toți copiii erau de genul masculin? Și altele. Și acest stînt este eruditul cel mai cu vață! Capul cel mai treaz! Și chiar și răspunsurile la aceste neghiobii sînt dogme. Cugetarea încetează. La 1367 nu mai sînt în Oxford decît 6000 de studenți. Oamenii vorbește fără să spună nimic. Știința nu mai face nici un serviciu lumii. Isvorul poeziei a secat. Ea mai are numai câteva note, care ne duc la renaștere.

G. B. Duică.

brilor Ateneului. Apoi dl Urechie trece la dezvoltarea tezei ce și-a propus în conferința d-sale. Arată, că Românul ori-unde s'ar afla, el are conștiința de originea sa latină. Dovedește cu documente, că acolo chiar, unde Românii au fost copleșiți de alte elemente, ei încă au păstrat conștiința latinității lor. Au perdut limba în unele locuri, dar' nu au perdut noțiunea originii lor. Conferința dlui Urechie din punctul de vedere al dezvoltării sentimentelor naționale e de mare interes. Dl Urechie în tractarea acestui subiect a dat dovadă de studii adânci și cercetări numeroase și îndelungate. Aplaudele dese și prelungite ale publicului au recunoscut conferințiarului meritul lucrării sale.

*

În dilemă. Comerciantul ovreu din Budapesta Samuil Weiss se află într-o astfel de poziție, încât el nu știe, dacă e înșurat ori ba. Înainte de asta cu doi ani el a început să trăiască necăsătorit cu veduva Iosefina Freudenberg. Săturându-se de aceste relații, Weiss s'a hotărât să se căsătorească după lege cu veduva Hermine Jäger. Formalitățile la oficiul civil s'au sfârșit, însă veduva Iosefina a făcut arătare, că Weiss e cunoscut cu dînsa de rabinul Löwinger. Rabinul a dovedit aceasta; Weiss însă nu recunoaște de legală căsătoria primă. Tribunalul a declarat căsătoria primă de neexistență. Rabinul însă susține, că a doua căsătorie e contra legii, cătă vreme căsătoria primă există. La tribunal, în zelu de apărare, Weiss s'a gresit de a spus, că veduva Iosefina l'a imbat cu 200 fl., numai ca el să se ceară divorțul, deoarece ea ar fi voit să scape de el. Acum tribunalul a recunoscut, că totuși căsătoria primă a putut să existe, dar' tribunalul nu poate să declare de nelegală o căsătorie, pe care el a declarat-o de neexistență. Căsătoria a doua există, dar' rabinul o declară de nelegală. Astfel până-ce legea și religionea se vor lămuri în acest punct, Weiss rămâne în dilemă și-și bate capul, că oare el înșurat e ori ba.

Ceva despre vegetarianism.

Brașov, Aprilie 1889.

(Urmare).

„Că vînatul este o meserie inumană, nu se poate nega; căci felul lui de a ucide este la vînatul crud, totdeauna nesigur, și adese-ori plin de chinuri pentru animalul rănit ori scăpat. Dar' și așa vînatul în țările civilizate este în agonie, și și la noi, unde nobilitatea o mai cultivează artificial ca o rămășiță din vremuri mai barbare, procentele dobitoacelor vînaute sînt foarte mici, între toate animalele ucise. Că și meseria măcelăriei încă nu se află la înălțimea pretensiunilor noastre actuale de umanitate și că are lipsă de îmbunătățiri în această direcție, asemenea putem să concedem și numai să dorim, ca vegetarianismul să spriginească nișuștele îndreptățite de a protegia animalele. Dar' dacă am admite să mîncăm numai vite îngrășate, care se fie măcelărite rațional, nu am mai pute concedea că ar fi inumanitate. Căci fiecare animal tot ar trebui să moară odată, și dacă omul îi prepară o moarte mai repede și mai ușoară decît cea naturală, aceasta mai curînd o putem numi un humanism pozitiv. Dacă toți oamenii ar renunța la carne și în locul ei ar mîncă lapte și produsele lui, ar trebui să cultivăm cel puțin tot atâtea animale cîte cultivăm acum; dar' socotind măcelăria de inumană, ar trebui să creăm institute de invaliditate pentru vîcele care nu mai dau lapte și asile pentru toți viței de genul masculin, pe care am trebui să-i îngrijim fără nici un scop pînă la moartea lor naturală. Dimpotrivă, dacă toți oamenii s'ar face vegetariani, animalele n'ar mai fi cultivate; dar' după obicinuita vedere optimistă trebuie să fie un câștig pozitiv pentru bilanțul plăcerii lumii, dacă omul în lupta generală pentru existență îngăduie animalelor să se poată bucura de viață pînă la moartea lor repede fără durere, și chiar și din punct de vedere pesimist nu am pute lăuda o hotărîre omenească, de-a stîrpi total rasele dobitoacelor domestice, cel puțin pentru umanitate nu. Dealtfel, dacă nu poți trăi fără vaci delapte și dacă înțelept fiind nu poți hrăni vacile usate și viței masculini de giaba, ci trebuie să-i omori, atunci nu pot pricepe, de ce se nu le folosesci carnea, să o mînci. Mai departe, până-cînd mai ținem oi lănoase, aceste idei au valoare și pentru producția turmelor lor. Astfel am recunoscut însă de umană și rațională o stare ce este total congruentă cu cea de aji.

„Încercarea de a dovedi cu motive obiective inumanitatea consumării de carne, trebuie să o socotim așadar de nenorocită, și vegetarianismului nu-i mai rămîne decît un refugiu, sentimentul. Dacă cutare ori cutare ne de-

clară, că este ceva protivnic sentimentului său să mîncînce carnea unui dobitoac, nu numai dela cel pe care l'a iubit ca viu ori l'a cunoscut de viu. ori l'a omorît chiar el, ci și a unui animal, pe care nu l'a cunoscut și l'a omorît altul, despre aceasta nu ne putem certa, și putem lăsa fiecăruia sentimentele și considerațiile lor, până-cînd el nu este incomod pentru alții, adică nu devine intolerant și agresiv pentru cei-ce simt altfel. Nimenea nu va impune unui mesian vecin friptură, dacă el l'a declarat, că carnea e contrară sentimentului lui; dar' dacă vecinul mai vegetarian îmi impută, că mîncînd carne fac ceva neuman, că sînt canibal barbar, eu îl resping cu observarea, că sentimentul lui vegetarian este un sentimentalism sucit, gingășit, fără temeiuri obiective“.

(Va urma.)

POSTA ULTIMĂ.

Budapesta, 9 Aprilie n. În casa de sus, episcopul Dr. G. D. Teutsch a făcut cu privilegiul desbaterii asupra proiectului de lege militară o manifestațiune patriotică; discursul său a fost întîmpinat cu strigări sgomotoase de „Eljen!“

Budapesta, 9 Aprilie n. Starea apei din Dunăre scade; dar' de altă parte crește Tisza la Sighet. Mai multe localități stau sub apă.

București, 9 Aprilie n. Rosetti a fost însărcinat cu formarea cabinetului.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Londra, 10 Aprilie n. În Lichfield (Un oraș din Anglia de 10.000 locuitori. Red. „Tribunei“) a avut loc o pîrceală sîngeroasă între soldați beți, ca urmarea unei revolte militare serioase. A intervenit o gardă militară și s'au constatat 20 greurări. Soldații au cutrierat lărmuind stradele și au spart preste 200 geamuri de ferestri.

Se șice, că vice-regele Irlandei va demisiona, demisiunea însă nu are motive politice.

Berlin, 10 Aprilie n. Generalul Verdy e numit ministru de războiu.

Comisia imperiului pentru gravamine a ridicat sesizarea jiarului „Volkszeitung“.

Paris, 10 Aprilie n. Într-o ședință foarte agitată, care a tinut pînă la 10 oare noaptea, camera a primit proiectul de lege privitor la constituirea senatului ca tribunal de stat excepțional.

București, 10 Aprilie n. În urma unei divergențe de păreri față cu regele, Lascar Catargiu a refuzat formarea cabinetului. Regele a însărcinat în urma acesteia pe generalul Florescu cu formarea cabinetului. Pentru cazul, cînd acestuia nu i-ar succede, se vor disolva camerele și Teodor Rosetti va fi însărcinat cu formarea cabinetului.

Budapesta, 10 Aprilie n. Camera a pertractat raportul comisiunii de imunitate referitor la extradarea deputatului Rohonczy. Rohonczy și-a început vorbirea sa, cerînd iertare dela înalta casă, apoi a continuat într-o vorbire de un cîas și jumătate despre tot felul de lucruri, numai despre obiectul de sub discuțiune nu. Agitațiunea în cameră a devenit tot mai mare. Președintele a provocat de repetate-ori pe Rohonczy, ca să rămînă la obiect, și l'a amenințat cu detragerea cuvîntului. După-ce între mari agitațiuni au vorbit Polányi, Moesary și Eötvös în afaceri personale, camera a decis în unanimitate extradarea deputatului Rohonczy.

În desbaterea proiectului de lege militară în casa magnatilor, metropolitul Miron Roman potfesece o armată așa de puternică, încît ea se poate susține nu numai în contra poporului oriental, ci eventual și contra Germaniei. Proiectul de lege s'a primit apoi în general.

Bibliografie.

Gazeta satelor „Revista Agricolă“. Gazeta satelor, proprietarilor, arîndașilor și tuturor cultivatorilor în genere. Publicată sub auspiciile „Societății de agricultură“ din Craiova. Apare o dată pe lună. Anul II. Nr. 9 din 25 Martie v. Fundată și redactată de: I. Pășereanu, agricultor, profesor de agricultură și științe naturale, și I. Nicolescu, profesor. Redacția și administrația strada Libertății. Sumarul: Lucrări parlamentare privitoare la vînderea moșilor statului, la reforma administrativă și la monopolul licențelor. — Consiliul județean. — Desființarea școlăi normale și luarea de măsuri pentru înființarea școlăi de agricultură. — Starea sîmănăturilor de toamnă. — Lucerna, cultura și valoarea ei ca nutremînt. — Împădurirea nîșipurilor mișcătoare. — Plantația salcîmului. — Cîteva cuvinte asupra îmbunătățirii sorții țeranului nostru. — Veterinarul și agricultorul în chestiunea îmbunătățirii rasei vitelor. — Ogoarele sterpe sau jacara. — Bogăția în tanin a stejarului din țeară.

„Lumină Pentru Toți“. Apare în București de două-ori pe lună. Director Eniu Bălceanu. Calea Moșilor Nr. 138. Cuprinsul Nrului 10 și 20, anul IV, 1—31 Martie 1889: Facere de abonament, redacția. — Maxime, culese de M. Lupeșcu, Broscești-Suceava. — Mișcarea pedagogică externă, R. — Didactica Magna, de Amos Comenius, tradusă în românește de Petru Gârboviceanu, Dr. în filosofie și pedagogie, profesor de filosofie la seminarul central și de limba română la școala normală a societății din București. — Transformismul, de Ionescu. — Din metodică științelor matematice în școala primară, de V. Gr. Borgovan, profesor de pedagogie la școala normală superioară de institutori din București. — Principiul obligativității instrucțiunii și aplicațiunea lui (conferință ținută în societatea „Școala Nouă“ decătă unu din membrii ei), L. Paul, învățător în comuna Domnești, jud. Muscel. — Conferențe rurale, R. — Școlăile de meserii, buletinul com. Focșani. — Știința la îndemîna tuturor sau viața omului și a animalelor, Eden. — Pedagogia sau teoria educațiunii, a metodelor și a disciplinei, de E. B.

„Românische Revue“. Politisch-literarische Monatsschrift. Editor: Dr. Cornelius Diaconovich; Direcțiunea: Viena VIII, Alserstrasse 27. Fasciculul IV. Viena, Aprilie. Anul V. „Românische Revue“ apare pe la mijlocul fiecărei luni. Cuprinsul: Nationalismus und Wehrkraft. — Einiges über den Gang und die Entwicklung der theologischen und clericalen Cultur in der Bucovina, von I. Ritter v. Oniciu. (Fortsetzung und Schluss). — Walach oder Vlach, ethnologische Studie von S. Manguia. — Das Trajanische Dacien auf der Peutinger'schen Weltkarte des Castorius. II., de P. Brosteanu. — Ein verlorenes Leben. Novelle aus dem Romänischen des Ioan Slavici, deutsch von Leon Schönfeld. — Rundschau. Die Vereinsfreiheit und die Gleichberechtigung in Ungarn. — Der Etat 1889 bis 1890 in Rumänien. — Die Einführung der Goldwährung in Rumänien. — Von der Klausenburger Universität. — Politische Prozesse gegen die Rumänen in Ungarn. — Staatssprache und Muttersprache. — Die Lage in Ungarn. — Universitäts-Professor Dr. Victor Babeș. — „Etwas über die Vergangenheit und die Gegenwart der Bucovina“. — Der Abschluss der rumänischen Thronfolgefrage. — Der Schatz von Petroasa.

LOTERIE.

Tragerea din 10 Aprilie st. n.

Sibiu: 55 33 70 73 75.

Căldarul zilei.

30 Martie, 11 Aprilie.

Iulian: C. Ioan.
Gregorian: Papa Leon.

Soarele: răsare 5.22, apune 6.42.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 10 Aprilie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (mediu lunar 760.1)	Diferența dintr-un punct	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
709.4	— 3.8	+7.2	+15.8 +7.0	V

Din țeară, 9 Aprilie. 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiunea atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul	direcția	țara
Budapesta	757	+ 4.8	S	1	
Sătmăr	758	+ 7.2	O	1	
Cluj	758	+ 7.8	NO	1	
Orșova	755	+ 8.0	O	1	
Timișoara	755	+ 8.6	SO	2	
Arad	759	+ 4.4	O	2	
Panciova	760	+ 9.0	S	1	

Sosiți în Sibiu.

La 10 Aprilie n.

Hotel „Neurhrer“. György, inspector suprem al căilor ferate din Viena; Demkovits, oficial din Aiud; Göppinger din Linz; Merle din Cluj; Fischer din Arad; toți comercianți.

Hotel „Împărățul Romanilor“. Fischer, Schöbl, Redl, Karuga, Boer, Bittner, Meissl, toți sub-locotenenți; Kappel, agent din Oradea-mare; Netti Bogdan din Brăila.

„Hotel Meltzer“. Lazarovits, pensionist din Brașov; Fischhof, voiajer.

Economic.

Program

pentru tirgul de vite de prăsilă, ce se va ține luni și marți în 29 și 30 Aprilie 1889 st. n. în Sibiu cu subvențiunea comitatului Sibiu.

(Urmare și fine).

VI. Aședarea urmează după împărțirile principale: 1. rase din patrie; 2. vite de rasă curată pincigauă și a 3. vite bastarde de rasă pincigauă și în fiecare din aceste împărțiri după subîmpărțiri tauri, viței de tauri, vaci și viței de vaci.

VII. Taxă de piață nu se va plăti. Din contră și cercetătorii tirgului de vite de prăsilă sînt dator să plătească orașului Sibiu taxele cuvenite de tirg.

VIII. De nutrirea etc. vitelor în timpul tirgului trebuie să se îngrijască posesorul vitei, totuși pentru paza vitelor sînt puși îngrijitori în număr de ajuns, care se pot însărcina și cu mijlocirea vîndereii.

IX. Fiecare vită expusă trebuie să fie de vîndut și prețul ei trebuie să-l spună proprietarul la mînarea în tirg, pentru compunerea tablei de stare.

Proprietarului îi stă în drept să mai lase din prețul scris. Fiecare cas de vîndare și prețul vînderii trebuie să se arete comitetului.

X. La dorința proprietarilor de vite mai bune de prăsilă se vor ține prelungă rebonificarea speselor moderate licitări publice de vite aduse la tirg.

Licitățiunile se vor ține la 2 oare d. a. prin comitet.

XI. Premiile vor consta în anul acesta numai din bani gata și se vor distribui următoarele premii în suma totală de 260 fl.

A. Vite cornute de rasă din patrie:

- Tauri de prăsilă de 2—5 ani: 1 premiu à 20 fl., 3 premii à 10 fl.;
- Viței-tauri (tăurenci) dela 1—2 ani: 1 premiu à 10 fl., 3 premii à 5 fl.;
- Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 15 fl., 3 premii à 10 fl.;
- Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 10 fl., 3 premii à 5 fl.;

B. Vite cornute de rasă pincigauă:

- Tauri de 1½—4 ani: 1 premiu à 20 fl., 2 premii à 10 fl.;
- Viței-tauri (tăurenci) dela 1—1½ ani: 1 premiu à 10 fl., 2 premii à 5 fl.;
- Vaci dela 3—6 ani: 1 premiu à 15 fl., 2 premii à 10 fl.;
- Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 10 fl., 2 premii à 5 fl.;

Premii numai acelor posesori de vite li-se pot conferi, care sînt domiciliati (locuiesc) în comitatul Sibiuului. Vitele, care a doua și de tirg nu se mîna, precum și acele, care în asemenea calitate în anultrecut s'au premiat, sînt excluse dela premiare.

Cel-ce concurează cu vitele sale la premii, trebuie să dovedească în mod credibil, că el însuși a crescut vitele acele sau le posedă de cel puțin ¼ an.

XI. Jariul de premiare. Asupra conferirii de premii decide juriul de premiare conform normelor statorite pentru premiare. Lista capetelor de vite premiate adouă și de tirg se va publica și totodată capetele de vite singurate premiate se vor însemna ca acele.

Sibiu, în 3 Aprilie 1889.

Comisiunea comitatului Sibiu pentru cultivarea vitelor.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu, 9 Aprilie. Grâu hectolitru 76—82 chilo fl. 4.50 pînă fl. 5.30, grâu mestecat fl. 74 pînă fl. 3.30 pînă fl. 4.10, sîcăra 70 pînă fl. 3.30 pînă fl. 3.40, orz 62 pînă fl. 66 chilo fl. 3.80 pînă fl. 4.30, ovės 42 pînă fl. 50 chilo fl. 2.— pînă fl. 2.50, cucuruzul 70 pînă fl. 74 chilo fl. 3.60 pînă fl. 4.—, mîlaiul 78 pînă fl. 82 chilo fl. 4.— pînă fl. 4.50, crumpene 68 pînă fl. 70 chilo fl. 1.20 pînă fl. 1.40, sîmîntă de cânepă 49 pînă fl. 50 chilo fl. 3.50 pînă fl. 4.—, mazerea 76 pînă fl. 80 chilo fl. 5.— pînă fl. 5.50, lința 78 pînă fl. 82 chilo fl. 9.— pînă fl. 10.—, fasolea 76 pînă fl. 80 chilo fl. 4.50 pînă fl. 5.—, pîsat de grâu 100 chilo fl. 15.— pînă fl. 16.—, fînă Nr. 3 100 chilo fl. 13.— Nr. 4 fl. 12.— Nr. 5 fl. 10.—, sîlînina 100 chilo fl. 58.— pînă fl. 60.—, unsore de porc fl. 60.— pînă fl. 65.—, sîu brut fl. 18.—, lumini de sîu fl. 34.— pînă fl. 35.—, lumini turnate de sîu fl. 36.— pînă fl. 38.—, sîpunul fl. 20.— pînă fl. 24.—, fîn 100 chilo fl. 1.80 pînă fl. 2.—, cânepa fl. 30.— pînă fl. 32.—, lemne de foc uscate m. cnb. fl. 2.50 pînă fl. 3.—, spirital p. 100 L. % 52 pînă 55 cr., carnea de vită chilo 34 cr., carnea de vițel 30 pînă 36 cr., carnea de porc 44 pînă 50 cr., carnea de berbecu — pînă — cr., ouș 10 cu 15 pînă 18 cr.

Piața din Sighisoara, 8 Aprilie. Grâu curat hectolitru fl. 4.30 pînă fl. 5.30; grâu mestecat fl. 3.75 pînă fl. 4.10; sîcăra fl. 3.20 pînă fl. 3.40; ovėsul fl. 2.— pînă fl. 2.20; cucuruzul fl. 3.90; fasolea fl. 4.80; crumpenele fl. 1.20; mazerea chilo 18 cr.; lința 20 cr.; mîlaiul 10 cr.; lumini de sîu chilo 40 cr.; sîpunul 23 cr.; sîu brut 20 cr.; sîu de vită fl. 1.—; unsore de porc 75 cr.; carnea de vită 32 cr.

Tirgul de rîmători în Steinbrunn. În 9 Aprilie n. a. a. notat: ungurești bătrîni gr. 55.— cr. pînă 55 ½ cr., ungurești grei, tineri 57.— cr. pînă 58 ½ cr., de mijloc 56.— cr. pînă 57 ½ cr., ușori 54.— cr., pînă 55.— cr., marfă țărănească, grea — cr., pînă — cr., de mijloc 54.— cr., pînă 54 ½ cr., ușora 52.— cr. pînă 53 ½ cr., românești, de Balkony, grei 51.— cr. pînă 51 ½ cr., transilv., de mijloc — cr. pînă — cr., transito ușori — cr., pînă — cr., transito sîrbesci grei — cr. pînă — cr., transito de mijloc 54.— cr. pînă 54 ½ cr., transito ușori 53 cr. pînă 53 ½ cr., îngrășăți cu ghindă — cr. pînă — cr. per 4 ½ crumpenți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Aprilie 1889.

Sîmînte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă	
Grâu				
Bănățeneș, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	7.40	7.60	—	—
Grâu de Pesta	7.30	7.50	—	—
Grâu de Alba-regală	7.30	7.50	—	—
Grâu de Bácska	7.30	7.50	—	—
Ungurese de Nord	7.25	7.45	—	—
Sîmînte, vechi ori noue	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pînă
Sîcără		70—72	5.65	5.90
Orz	Nutret de vinars de bere	60—62	5.80	6.20
		62—64	6.30	7.10
Ovės		64—66	7.35	8.50
Cucuruz (porumb)	bănt, de alt soi	39—41	5.25	5.70
		75	4.45	4.65
Hrîșcă		73	4.70	4.75
		—	5.40	5.75
Grâu	de primă, de toam. Iul. Aug. Maiu-Iun. de toam. de primă.	7.06	7.07	
Cucuruz		7.33	7.35	
Ovės		4.78	4.81	
		5.26	5.31	
Produse diverse	Solul		Oursul	
		dela	pînă	
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	60.—	64.—	
"	franceză	—	—	
"	italiană	—	—	
Oleu de rap.	roșie	48.—	58.—	
Oleu de in	rafinat	36.—	36.50	
Uns. de porc	dela Pesta	52.—	53.—	
Slînă	dela țeară	53.—	54.—	
Sîn	sventată	59.—	61.50	
Prune	afumată	56.—	57.—	
Lictar		33.60	34.50	
Nuci	din Bosnia, în buți din Sîrbia, în saci	10.25	17.50	
Gogoși	slavon, nou	16.50	16.75	
Miere	bănățeneș	16.—	16.25	
Ceară	din Ungaria	—	—	
Spirit	unguresci sîrbesci	—	—	
	brută	29.50	30.—	
	galbînă străcurată de Rosenau	33.—	34.—	
	brut	115.—	117.—	
		14.—	15.—	
	Drojdiuțe de spirit	18.50	19.—	

Cursul pieței din Sibiu.

din 10 Aprilie st. n. 1889.
Hărte-monetă română Cump. 9.35 vînd. 9.45
Lire turcești „ 10.70 „ 10.80
Imperiali „ 9.70 „ 9.80
Ruble rusești „ 1.26 „ 1.28

Bursa de Budapesta

din 9 Aprilie st. n. 1889.
Renta de aur ung. 6% 102.40
" " 4% 96.65
" hărte 145.—
Împrumutul căilor ferate ung. 99.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 120.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 114.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 104.75
Bonuri rurale ung. 104.75
" " cu cl. de sortare 104.75
" " bănățene-timigene 104.75
" " cu cl. de sortare 104.75
" " transilvane 104.—
" " croato-slavone 99.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 147.—
Imprumut cu premiu ung. 132.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 85.55
Renta de hărte austriacă 86.—
" " argint austriacă 111.25
" " aur austriacă 142.50
Losurile austr. din 1860 893.—
Acțiunile băncii austro-ungare 307.—
" " de credit ung. 300.10
" " " austr. 102.—
Scrisuri fondare ale institut. de cred. și economii „Albina“ 5.65
Argintul 9.50
Galbeni împărătești 59.10
Napoleon-d'ori 120.—
Mărci 100 imp. germane
Londra 10 Livres sterlingi

Bursa de Viena

din 9 Aprilie st. n. 1889.
Renta de aur ung. 6% 102.30
" " 4% 96.60
" hărte 145.25
Împrumutul căilor ferate ung. 99.60
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 120.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 115.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 104.95
Bonuri rurale ung. 104.95
" " cu cl. de sortare 104.95
" "

Acțiunile
institului de credit și economii

„TIMIȘIANA“

împreună cu cuponul plătil în 1 Maiu a. c. le cumpără cu

60 florini bucata

Cancelaria Negrutiu

în Gherla. — Szamos-Ujvár.

[709] 3—8

L. Boesendorfer,

fabricant de pianuri ces. reg. de curte și cameră, Viena.

Representanță

Depositul de pianuri Heldenberg, Sibiiu.

[692] 8

INSTITUTUL TIPOGRAFIC IN SIBIIU.

DICTIONAR

român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Reginari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de
Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germână-română.

1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Piperuș Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărălnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Nēmcová, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțoească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărălnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărăgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalîn păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor. se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren mixt	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren mixt	Tren de persoane	Tren mixt							
Viena	11.10	8.—			București		4.40	7.30		Viena	11.10	2.—		Teiuș	11.24	3.—	1.42	Copsa mică		2.29	4.35			
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18	Predeal		9.12	1.14		Budapesta	8.20	9.05		Alba-Iulia	12.09	3.44	5.05	Șeica mare		3.02	5.05			
Szolnok	11.06	4.05	7.88	9.38	Timiș		9.36	1.45		Szolnok	11.20	12.41		Vințul de jos	12.30	4.10	2.32	Loamneș		3.46	5.46			
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02	Brasov		10.12	2.32		Arad	4.10	5.45		Șibot	1.01	4.48		Ocna		4.18	6.17			
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51	Feldioara	4.10		7.10			2.17	4.30	6.—	Orăștia	1.32	5.13	11.—	Sibiu		4.42	6.40			
Várad-Velence		7.11	9.18	2.11	Apátia	4.56		7.31		Glogovaț	2.37	4.48	6.18	Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21							
Fugyi-Vásárhely			9.27	2.19	Ágostonfalva	5.37		8.14		Györök	3.19	5.07	6.38	Deva	2.52	6.35		Sibiu		8.50	10.—			
Mező-Telegd			9.44	2.32	Homorod	6.07		8.36		Pauliș	3.43	5.19	6.51	Branicea	3.23	7.02		Ocna		9.17	10.24			
Rév		7.41	10.21	2.55	Hasfalău	6.55		9.12		Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10	Ilia	3.55	7.28		Loamneș		9.45	10.50			
Bratca		8.10	11.35	3.38	Sighișoara	8.36		10.24		Conop		6.09	7.37	Gurasada	4.06	7.40		Șeica mare		10.20	11.20			
Bucia			12.16	4.01	Elisabetopol	9.13		10.46		Bérvava		6.28	7.55	Zam	4.44	8.11		Copsa mică		10.49	11.45			
Cucuta		9.04	12.54	4.23	Medias	9.56		11.19		Soborșin		8.01	9.12	Soborșin	5.30	8.46								
Huiedin		9.34	1.57	4.49	Copsa mică	10.37		11.47		Gurasada		8.34	9.41	Bérvava	6.27	9.33								
Stana			3.11	5.31	Micăsasa	10.59		12.02		Ilia		8.55	9.58	Conop	6.47	9.53								
Agbiriș			3.40	5.40	Blaj	11.16		12.09		Branicea		9.19	10.17	Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50	Cucerdea						
Ghirbău			4.15	6.12	Crăciunel	11.37		12.25		Deva	1.47	9.51	10.42	Pauliș	7.43	10.42	6.18	Cheța		3.05	3.25			
Nădășel			4.46	6.24	Teiuș	12.16		12.53		Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07	Györök	7.59	10.58	6.38	Ludoș		3.56	4.20			
Cluj		10.34	4.58	6.38	Alud	12.38		1.05		Orăștia		11.09	11.37	Glogovaț	8.28	11.35	7.19	M.-Bogat		4.06	4.30			
Apahida	11.15		5.26	6.56	Șibot	1.51		1.47		Șibot		11.39	12.—	Arad	8.42	11.39	7.38	Cipeu-Iernut		4.43	5.11			
Ghirș	11.34			7.15	Vințul de sus	2.18		2.08		Vințul de jos		12.12	12.29	Szolnok	9.17	12.31	6.20	Kereș-Sz.-Pál		4.58	5.28			
Cucerdea	12.45			7.41	Uioara	2.48		2.30		Alba-Iulia	8.05	12.29	12.46	Budapesta	2.32	5.12		Nireșten		5.21	5.53			
Uioara	1.30			9.18	Cucerdea	2.56		2.37		Teiuș	8.59	1.16	1.26	Viena	6.—	8.20		Oșorheiu		5.40	6.18			
Vințul de sus	1.45			10.—	Ghirș	3.14		2.53							3.—	6.05		Reghinul-săs.		6.—	4.58			
Alud	2.07			10.—	Apahida	4.01		3.26																
Teiuș	2.26			10.48	Cluj	5.28		4.40																
Crăciunel	3.11			11.55	Nădășel	5.56	5.32		8.—															
Blaj	3.24			12.34	Ghirbău	6.37		8.36																
Micăsasa	3.54			12.52	Pui	6.58		9.02																
Copsa mică	4.09			1.34	Crivadia	7.14		9.32																
Medias	4.21			2.19	Pauliș	7.29	6.11	10.11																
Elisabetopol	5.11			2.46	Banița	7.56		10.11																
Sighișoara	5.45			3.31	Stana	8.18	6.43	10.51																
Hasfalău	6.12			3.59	Huiedin	8.58	7.12	12.16																
Homorod	7.32			4.32	Cucuta	9.34		1.19																
Ágostonfalva	8.17			6.58	Bratca	9.53	7.51	2.—																
Apátia	8.37			7.21	Rév	10.25	8.17	3.04																
Feldioara	9.06			8.23	Mező-Telegd	10.47		3.36																
Brasov	9.45	5.37		9.02	Fugyi-Vásárhely	10.57		3.52																
Timiș	2.53	6.20		9.52	Várad-Velence	11.04	8.42	4.03																
Predeal	3.28	6.47			Oradea-mare	11.19	8.47	4.47																
București	9.36	11.50			P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30															
					Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15															
					Budapesta	6.38	1.55	7.45	10.—															
					Viena	2.50	7.15	6.05																
Murăș-Ludoș—Bistrița					Bistrița—Murăș-Ludoș					Arad—Timișoară					Timișoară—Arad					Copsa mică—Sibiu				
Murăș-Ludoș			4.40		Bistrița					Arad	6.05	5.48		Timișoară	6.25	5.—		Copsa mică						
Țăgu-Budatelic			8.02		Țăgu-Budatelic			9.41		Aradul nou	6.33	6.19		Mercizfalva	7.19	6.02		Șeica mare						
Bistrița			—		Murăș-Ludoș			1.11		Vinga	6.56	6.44		Orcizfalva	7.46	6.32		Loamneș						
Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă cele de noapte.										Ghirș—Turda					Turda—Ghirș									
										Ghirș					Turda									
										Turda					Ghirș									
										Sighișoară—Odorheiu					Odorheiu—Sighișoară									
										Sighișoară					Odorheiu									
										Odorheiu					Sighișoară									
															</									

Nota: Numeri încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Michail Gornia.